

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Simo Mikkonen

Menneisyyden sitkeä läsnäolo 3

Artikkelit

Johanna Skurnik ja Sofia Kotilainen

Kansanvalistusseura tieteellisen lukutaidon edistäjänä 1800- ja 1900-luvun vaihteessa 5

Sofia Silfvast

”Ennen myö ei Venäjän rajaa tietty mitään”
– Salmin pitäjän rajakylä muisteltu
ylirajaisuus 17

Jasmin Flinkman

Sodan rikkoma mieli – Menneisyyden koke-
muksen kuvaus ja tunnelma Jenni Linturin
jälleenrakennuksessa 31

Paula Rauhala ja Jussi Silvonen

Marxin Pääoman suomennoshistoria
ja 1900-luvun poliittiset suhdanteet 42

Piia Vuorinen ja Tiina Lintunen

Valvonnan vihasuttamat – Suomen turval-
lisuuspoliisin ja ahvenanmaalaisten välinen
jännite 1920-luvulla 56

Onerva Alanen

Eräänlaista puolueettomuutta? – Kylmän
sodan sitoutumattomuus ja puolueettomuus
kilpailevina käsitteinä 1960-luvun alkupuolis-
kolla 69

Juha-Matti Ritvanen

Unionin valtavirtaan – Suomen Venäjä-
politiikka EU-jäsenyyden alkutaipaleella
1995–1999 82

Puheenvuoro

Liisa Vuonokari-Bomström

Haluavatko tutkijat täysin digitaalisia
arkistoja? 95

Muistosat

Tapio Hämynen, Arto Nevala

Tienraivaajan osaamiselle riitti kysyntää
– Antti Laine 1949–2025 98

Tapio Hämynen, Arto Nevala ja Hannu Itkonen

Emeritusprofessori Antero Heikkinen
1941–2026 100

Arvioita

Topi Artukka, Kirsi Salonen & Panu Savolainen
(toim.), Kiltatupia, krouveja ja kahviloita.
Turun ravintolaelämän historia 1300–1827
(*Jenni Lares*) 102

Kristiina Kalleinen, Valtioaamun aika. Suomen
suuriruhtinaskunta 1809–1863 (*Jani Marja-
nen*) 103

Satu Sorvali, Sapenpurkua ja sanasotia.
1800-luvun lopun suomalaislehdistön
ärtynyt tunne- ja keskustelukulttuuri
(*Jani Marjanen*) 105

Kari Koskela, Kolmen kortin heitto. Kortti-
huijarit 1910- ja 1920-luvun Suomessa
(*Marko Piipponen*) 107

Liisa Vuonokari-Bomström, Itä-Karjalan sota-
saalisarkisto suomalaisen miehityshallinnon
välineenä 1941–1944 (*Ville Kivimäki*) 108

Martin Backman, Stalinin vakoojatar Suomessa.
Tapaus Jartseva (*Piia Vuorinen*) 110

Teuvo Peltoniemi, Paratiiseja rakentamassa.
Suomalaisten utopiyhteisöjen historiaa
(*Mikko Pollari*) 111

Jari Eloranta & Roope Uusitalo (toim.),
Ankarat ajat. Suomalaisten talouskriisien
pitkä historia (*Heikki Mikkonen*) 113

Jussi Pekkarinen, Kävin ja kuulin 1 & 2
(*Vesa Vares*) 114

Hanna Karhu, Katri Kivilaakso & Viola Parente-
Čapková (toim.), Tutkimuspolkuja yksityis-

arkistoihin. Aineistot historian, kulttuurin ja kirjallisuuden tutkimuksessa (*Anna Kuismän*)
116

Tiedemaailma

Sari Aalto, Suomen Historiallisen Seuran
Historiateko-palkinto kirjailija Sirpa Kähkö-
selle **118**

Inka Saarelasta *Historiallisen Aikakauskirjan*
uusi toimitussihteeri **119**

Mihin historioitsijoita tarvitaan? – Nuorten
historiantutkijoiden kesäpäivät 12.–14.8.2026,
Turku **119**

Heidi Kurvinen

Humanistinen nationalismin tutkimus
keskittyy uuteen huippuyksikköön **120**

Abstraktit Abstracts 121

Historian Ystävä

Kari Salmi, Hyvä historian ystävä! **126**